

Biografische Schetsen VIII

Door Gerrit van Dijk

oud-secretaris natuurwetenschappen

KONINKLIJKE
HOLLANDSCHE MAATSCHAPPIJ
DER WETENSCHAPPEN

Voorwoord

In dit achtste en laatste deel van de Biografische Schetsen trekt weer een bonte stoet van vooral geleerden voorbij. Predikanten stonden in de achttiende eeuw in aanzien. Vandaar dat ook nu weer twee predikanten meelopen in de stoet. Wel koos de Maatschappij steeds voor verlichte predikers. Een der predikanten is dominee Willem de Vos, die zijn antwoord op een prijsvraag van de Maatschappij met goud zag bekroond, een prijsvraag die in 2010 wederom is uitgeschreven door de Maatschappij in samenwerking met NRC. Van de twee wiskundigen die in de stoet meelopen, valt op dat ze nauwelijks onderzoek deden, hun hele bestaan was gericht op het geven van onderwijs. Het toont weer eens duidelijk het contrast met de huidige tijd aan. Interessant is ook het verhaal van Westerman, een der oprichters van Artis en van Teunis Zaayer, hoogleraar anatomie te Leiden, die betrokken raakte bij een onderzoek van de praktijken van gifmengster Goeie Mie. Zij vergiftigde mensen met arsenicum en het verhaal ging dat de lijken hierdoor niet verteerden, maar werden gemummificeerd. In een uitvoerig rapport, dat door de KNAW is uitgegeven en ook nog in het Duits is vertaald, weerlegde Zaayer deze mythe.

Van de hoogleraar Winkler, de eerste hoogleraar in het gecombineerde gebied van psychiatrie en neurologie, zeiden zijn studenten later dat ze nog nooit zo moe waren geweest als toen ze bij hem onderzoek deden. Winkler werkte letterlijk dag en nacht, hij verkeerde in een wetenschappelijke roes.

Het zou weinig moeite kosten om ook van de overige personen die in dit deel van de Biografische Schetsen worden beschreven interessante details te vermelden, zoals van de vrij zonderlinge geleerden Wyttenbach en Annaeus Ypey en van de nestor van de studie der Nederlandse taal Matthias de Vries. We laten het echter bij deze korte introductie en gaan er vanuit dat de lezer die details zelf snel zal ontdekken. Veel leesplezier!

Haarlem, maart 2017

Gerrit van Dijk

Inhoud

BESCHREVEN PERSONEN, ALFABETISCH

- 2 H. Venema, 1697 – 1787, lid 1758
- 4 J.M. van Vollenhoven, 1812 – 1881, directeur 1855
- 6 W. de Vos, 1739 – 1823, lid 1792
- 8 M. de Vries, 1820 – 1892, lid 1864
- 10 G.F. Westerman, 1807 – 1890, lid 1868
- 12 D. van de Wijnpersse, 1724 – 1808, lid 1769
- 14 C. Winkler, 1855 – 1941, lid 1909
- 16 D.A. Wyttenbach, 1746 – 1820, lid 1786
- 18 A. Ypey (1), 1749 – 1820, lid 1775
- 20 A. Ypey (2), 1760 – 1837, lid 1813
- 22 T. Zaayer, 1837 – 1902, lid 1873
- 24 P. Zeeman Gzn, 1850 – 1915, lid 1909
- 26 De collectie
- 37 Naamregister
- 40 Lijst van afkortingen

Herman Venema (1697–1787)

1697 Geboren te Wildervank (datum verder onbekend)

26 mei 1787 Overleden te Leeuwarden

1758 lid

Herman Venema, hoogleraar theologie te Franeker, was een echte representant van de Verlichting. Hij pleitte voor een theologie die zich door openbaring en door rede zou laten gezeggen. Daarbij betoonde hij zich een fervent voorstander van tolerantie.

Het lag voor de hand dat zijn exegese van Bijbelgedeelten regelmatig aanleiding gaf tot kritiek. Hen die ook een verlicht geluid lieten horen in de theologie steunde hij, soms met het risico van ontzetting uit zijn ambt. Ook zijn leerlingen werden menigmaal aangevallen op hun verlichte preken. Het bleek moeilijk voor hen om in de Nederlands Hervormde Kerk be-roepen te worden.

Venema studeerde theologie te Groningen en te Franeker. In Franeker volgde hij ook colleges wiskunde, natuurkunde en anatomie. Er heerste toen een verlicht klimaat in Franeker. Zijn eigen (verlichte) opvattingen bleken al uit zijn afstudeerscriptie, waarin hij betoogde dat de slang uit Genesis 3 niet als historisch gegeven maar als allegorisch symbool moest worden aangemerkt. Hij studeerde onder de hoogleraren Vitringa en Schultens en was bevriend met de zoon van Vitringa. Toen deze zoon overleed trouwde hij met zijn weduwe.

In 1774 ging Venema met emeritaat en werd benoemd tot 'professor honorarius'. Tot 1780 bleef hij colleges geven. De laatste jaren van zijn leven woonde hij in Leeuwarden. Hartelijk waren de banden met de stadhouderlijke familie: zowel stadhouder Willem IV als stadhouder Willem V stelden zijn adviezen zeer op prijs en nodigden hem vaak aan de dis.

Op grond van zijn ondogmatische en wetenschappelijke kritiek kan men Venema een vertegenwoordiger van de reformatorische verlichting noemen.

Bijgaand portret is een litho naar een gravure van J. Houbraken en een tekening van B. Accama.

[NNBW II, K. 1485–1487], [Biografisch lexicon voor de geschiedenis van het Nederlands protestantisme, deel 3, p. 368–370]

Jan Messchert van Vollenhoven (1812 – 1881)

6 oktober 1812 Geboren te Amsterdam

8 juni 1881 Overleden te Aerdenhout

1855 directeur

Jan Messchert van Vollenhoven werd geboren als een Van Vollenhoven, maar bij Koninklijk Besluit van 10 april 1814 werd toestemming verleend de voornaam 'Messchert' aan de achternaam 'Van Vollenhoven' toe te voegen. Biografische gegevens van hem worden dan ook soms onder de letter 'V', dan weer onder de letter 'M' gerangschikt. Zijn vader was bierbrouwer in Amsterdam bij 'De Gekroonde Valk', een bedrijf dat in 1949 werd overgenomen door Heineken. Jan studeerde rechten, eerst te Amsterdam en daarna te Leiden, en bekroonde de studie met een promotie, niet zoals gebruikelijk was op stellingen, maar met een dissertatie. Daarna vestigde hij zich als advocaat te Amsterdam. Hij vervulde vervolgens een aantal functies bij de rechterlijke macht, waaronder die van substituut-officier van justitie. In 1852 werd hij wethouder in Amsterdam. Vrij kort daarna, in 1855, volgde zijn benoeming tot directeur van de Hollandsche Maatschappij. Het ligt voor de hand te veronderstellen dat de familie Van Lennep, die een belangrijke rol speelde en speelt in het bestuur van de Hollandsche Maatschappij, hem heeft voorgedragen, daar hij in 1850 was getrouwd met Margaretha Catharina van Lennep.

Van 1858 tot 1864 was Jan Messchert van Vollenhoven burgemeester van Amsterdam. Dat ambt viel hem zwaar. Hij staat ook niet bekend als een krachtig bestuurder. Na 1864 had hij nog zitting in de Eerste en Tweede Kamer. Talrijk waren zijn nevenfuncties. Ook was hij ouderling van de Waalse gemeente te Amsterdam. In 1881 stierf hij op 68-jarige leeftijd in zijn buitenhuis, Huize Boekenrode, in Aerdenhout.

Bijgaand portret, naar een gravure van C. Ed. Taurel, is uit 1866 of later. Messchert van Vollenhoven draagt daarop de versierselen van Commandeur in de Orde van de Nederlandse Leeuw, een onderscheiding die hem in 1866 werd verleend.

[Wikipedia], [NNBW IX, K. 1225 – 1226], [Henrick S. van Lennep, Genealogie van de familie Van Lennep, Centraal Bureau voor Genealogie 2007]

Willem de Vos (1739 – 1823)

7 januari 1739 Geboren te Amsterdam

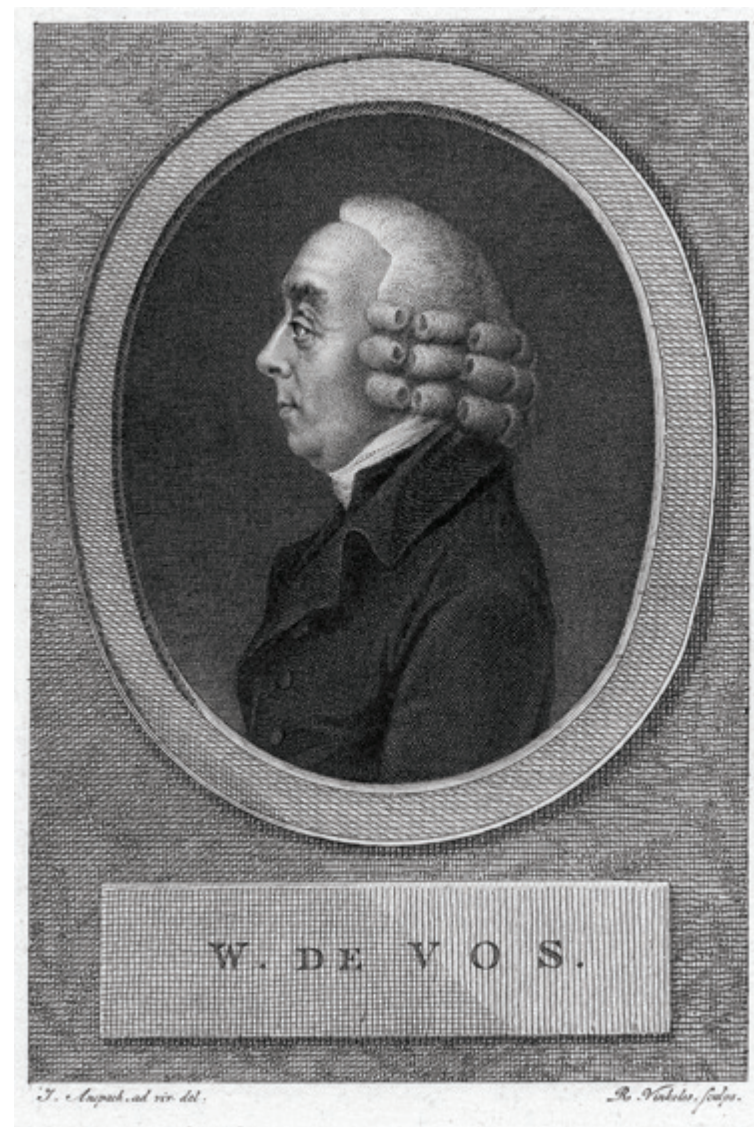
8 januari 1823 Overleden te Amsterdam

1792 lid

Willem de Vos werd geboren te Amsterdam, waar hij op 7 januari 1739 in het bevolkingsregister werd ingeschreven. Hij staat bekend als een gezien doopsgezind predikant en stond eerst te Haarlem, daarna in zijn geboorteplaats Amsterdam. In Amsterdam woonde hij in een groot huis aan de Herengracht. Op zondag preekte hij in de bekende Singelkerk, een zogenaamde schuilkerk, ook 'Kerk bij 't Lam' geheten, naar een gevelteken in het pand een paar percelen verderop, een brouwerij met een lam in de gevel. De Vos behoorde tot de oprichters en eerste bestuurders van de Algemene Doopsgezinde Sociëteit. Ook was hij hoogleraar aan het Doopsgezind Seminarie te Amsterdam. Hij kreeg tevens bekendheid door het succesvol oplossen van prijsvragen bij talrijke geleerde genootschappen. Een schat aan gouden en zilveren medailles viel hem ten deel. Door de Hollandsche Maatschappij werd hij in 1767 bekroond met een gouden medaille voor de prijsvraag 'Is het geoorloofd in onzen handel en wandel met de onkunde van onze medemenschen ons voordeel te doen? Zo ja, in welke gevallen en in hoeverre?' Deze prijsvraag is in 2010 in moderne bewoordingen opnieuw uitgeschreven door de Koninklijke Hollandsche Maatschappij der Wetenschappen, in samenwerking met NRC Handelsblad. Toen in 1792 de bekroonde oplossing van Willem de Vos verscheen in de Verhandelingen van onze Maatschappij, werd De Vos benoemd tot lid. Dat was in die tijd gebruikelijk.

Zijn portret is gegraveerd door Reinier Vinkeles.

[Van der Aa 19, p. 392 – 393], [NNBW X, K. 1137 – 1138], [Wikipedia]

Matthias de Vries (1820 – 1892)

9 november 1820 Geboren te Haarlem

9 augustus 1892 Overleden te Leiden

1864 lid

Matthias de Vries is de grondlegger van de studie der Nederlandse taal in Leiden. Met hem begon in Leiden een nieuwe richting in de bestudering van de Nederlands taalkunde. Geen retorica meer, maar taalstudie, niet van de beschaafde schrijftaal, maar van de levende taal. Vooral filologisch onderzoek heeft hij een impuls gegeven. Een aantal grote werken, waaronder de Spiegel Historiaal van Maerlant, gaf hij opnieuw uit, voorzien van aantekeningen. Al in zijn jeugd was zijn liefde voor de letteren gewekt, niet in het minst door zijn vader, die doopsgezind predikant was in Haarlem.

In 1837 schreef Matthias zich in als student te Leiden en in 1843 promoveerde hij aldaar. Daarna doceerde hij enige jaren Nederlands en geschiedenis aan het Stedelijk Gymnasium te Leiden. In 1849 werd hij hoogleraar te Groningen in het Nederlands en de vaderlandse geschiedenis en in 1853 te Leiden, in dezelfde vakken. Nadat in 1860 Robert Fruin de vaderlandse geschiedenis van hem had overgenomen, concentreerde hij zich geheel op de studie van de Nederlandse taal. Hij was ook, samen met zijn medewerker L.A. te Winkel, auteur van het Woordenboek der Nederlandse Taal, waarin voor het eerst een, later naar hen genoemde, spelling werd vastgelegd.

Matthias de Vries was een uitgesproken liberaal. Hij was zeer gefortuneerd, naast een groot kapitaal beschikte hij over twee huizen aan het Rapenburg. In een van zijn boeken vermeldt Otterspeer een merkwaardig voorval uit 1873, toen De Vries rector magnificus was. De rector ontving een verzoek van twee Russische studentes om hun in Zwitserland begonnen studie in de geneeskunde, in Leiden te mogen vervolgen. Als goed liberaal zegde hij dat toe, zonder rekening te houden met gevoelens van een aantal medische hoogleraren. Toen de studentes zich aanmelden voor het specialisme gynaecologie, werden ze om formele redenen geweigerd. Er zat echter meer achter, de hoogleraar gynaecologie vond dat gynaecologie geen studie was voor vrouwen!

Bijgaand portret is gemaakt op 36-jarige leeftijd. Het is een tekening van J.C. d'Arnaud Gerkens die is gelithografeerd door F. Waanders en gedrukt door P.W.M. Trap.

[NNBW I, K. 1525 – 1528], [Otterspeer III], [Wikipedia]

Gerardus Frederik Westerman (1807 – 1890)

8 december 1807 Geboren te Rotterdam

9 mei 1890 Overleden te Amsterdam

1868 lid

Op 1 mei 1838 richtten de boekhandelaar Gerardus Frederik Westerman, de commissionair Johann Wilhelm Heinrich Werlemann en de horlogemaker Johannes Jacobus Wijsmuller de dierentuin Artis op. Zij waren handelsvrienden, die tijdens een bijeenkomst van de Zoological Society te Londen besloten om in Amsterdam een dierentuin op te zetten naar het voorbeeld van de London Zoo. De meeste Europese dierentuinen waren tot dan toe privébezit, maar Artis zou voor iedereen toegankelijk moeten zijn, zoals ook de London Zoo. De oprichters brachten hun eigen collecties opgezette dieren in en kochten een groot aantal levende dieren ter aanvulling. Rein- dert Willibrordus Draak, voormalig suppoost van het Burgerweeshuis en preparateur van dieren, die zelf ook een grote collectie opgezette dieren en dieren op sterk water bezat, werd benoemd tot directeur. Na twee jaar moest hij echter vertrekken. Het gerucht ging dat hij een ernstig drank- probleem had: de alcohol ter conservering van gestorven dieren, dronk hij zelf op. Westerman nam zijn plaats in. Hij heeft Artis groot gemaakt. Hij nam het voortouw bij het inrichten van een Artis Bibliotheek en bracht zijn eigen boekencollectie in. Ook gaf hij in 1879 opdracht tot de bouw van het Aquarium. Artis bezit veel kunstwerken waarop Westerman is afgebeeld. Zijn grafmonument bevindt zich op de Nieuwe Oosterbegraafplaats te Am- sterdam. Westerman ontving hoge onderscheidingen.

Bijgaand portret is van J.C. Braakensiek.

[Wikipedia]

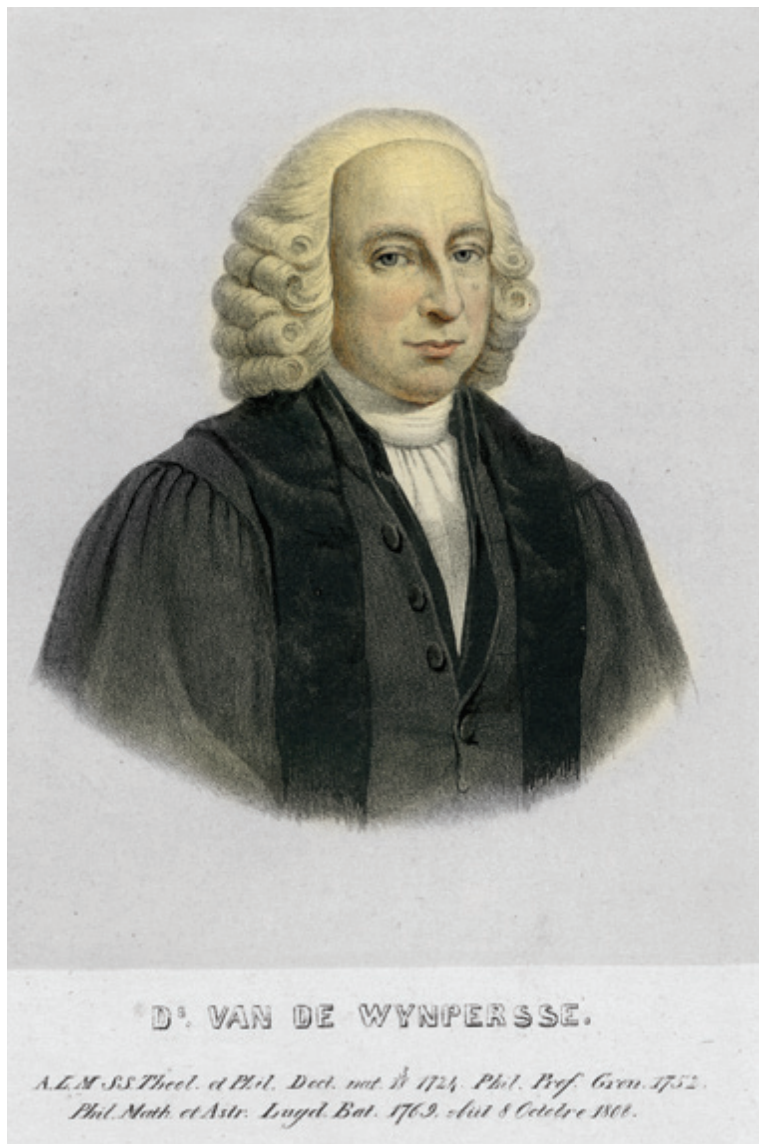

Dionysius van de Wijnpersse (1742 – 1822)

18 maart 1724 Geboren te Middelburg

8 oktober 1808 Overleden te Leiden

1769 lid

Van de Wijnpersse studeerde in Utrecht, werd theoloog en was predikant in Baarland en Zierikzee. Hij had al vroeg interesse in de natuurkunde. In Utrecht was helaas Petrus van Musschenbroek net vertrokken toen hij ging studeren. Hem zowel als 's Gravesande bewonderde hij zeer. Hij werd hoogleraar in de wijsbegeerte te Groningen en bouwde daar een zo goede reputatie op dat de Leidse Curatoren hem tot opvolger van Lulofs in de wis- en sterrenkunde benoemden. Maar ook de theologie bleef hij in conservatieve geest beoefenen. Vele malen heeft men hem ook een professoraat in de theologie aangeboden, dat hij echter steeds weigerde. Wijsbegeerte had zijn grootste interesse. Hij was een zeer erudiet man, zo'n beetje alle wetenschappen had hij bestudeerd. Naast Grieks en Latijn, Arabisch, Hebreeuws, Westerse taal- en letterkunde, algemene geschiedenis en oudheidkunde, had hij zich gewijd aan de natuur- en scheikunde en fysiologie.

Zijn activiteiten op het gebied van waterstaat waren niet van belang ontbloomd. Voor de drooglegging van het Haarlemmermeer deden zowel Al- lamand als hij omvangrijke voorstellen. Later waren beiden ook betrokken bij voorstellen tot verdieping van het IJ.

Op 82-jarige leeftijd onderging hij nog de verschrikkingen vanwege de ramp van 12 januari 1807 (de ontploffing van het kruitschip). Hij was echter een onverschrokken man.

De sterrenkunde heeft hij niet kunnen beoefenen wegens de slechte staat van het torentje op het Leidse Academieggebouw en gebrek aan goede instrumenten. Veel heeft hij niet gepubliceerd en op het gebied van de wis- kunde helemaal niets. Dat hij wel wiskunde heeft gedoceerd is zeer aan- nemelijk. Ook was hij enige tijd rector magnificus.

In 1808 werd hij getroffen door een beroerte en in hetzelfde jaar overleed hij. Hij was lid van de Hollandsche Maatschappij der Wetenschappen sinds 1769.

Het portret dat hier is afgedrukt is een litho van Leendert Springer.

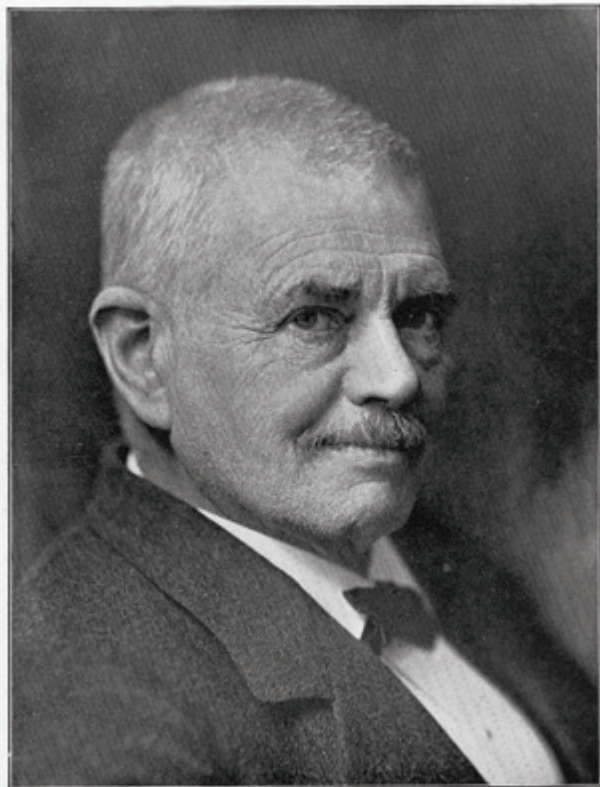
[Otterspeer III], [NNBW V, K. 1150], [Van der Aa 20, pp. 484 – 486], [Gerrit van Dijk, Leidse hoogleraren Wiskunde 1575 – 1975, Mathematisch Instituut, Leiden 2011]

Cornelis Winkler (1855 – 1941)

26 februari 1855 Geboren te Vianen

8 mei 1941 Overleden te Apeldoorn

1909 lid

Dr. C. WINKLER,

beroemd psychiater en neuroloog. Hoogleraar eerst te Utrecht,
dan te Amsterdam, vervolgens weer te Utrecht.

Cornelis Winkler was de eerste hoogleraar in Nederland op het gecombineerde gebied van de psychiatrie en neurologie. Hij studeerde te Utrecht en promoveerde aldaar bij Talma. Na zijn promotie trad hij als chirurg in dienst van het Gemeentelijk Ziekenhuis te 's-Gravenhage, maar liever was hij wetenschappelijk onderzoek blijven doen. Toen hij zijn promotor daarover een brief schreef, kreeg hij het aanbod lector in de psychiatrie te worden. Van dat vak wist hij niet veel af. Zijn grote leermeester F.C. Donders adviseerde hem daartoe een studiereis naar Duitsland te maken. Daardoor nam zijn kennis van de ziekten van het zenuwstelsel en de bouw en functionering van de hersenen toe. In 1885 werd Winkler benoemd tot lector in de psychiatrie te Utrecht en in 1893 tot gewoon hoogleraar. Bij die promotie werd hem een eigen moderne psychiatrische kliniek beloofd. Die kwam er niet en in 1896 nam hij daarom ontslag. Hij vestigde zich als zenuwarts te Utrecht, maar al in hetzelfde jaar werd hij benoemd tot hoogleraar in de psychiatrie en neurologie te Amsterdam. Daar heeft hij achttien jaar bijna dag en nacht gewerkt. Toch bleef Utrecht Winkler trekken en toen daar professor Heilbronner overleed en hij gepolst werd diens opvolger te worden, had hij weinig tijd nodig om te beslissen. Heilbronner beschikte namelijk wel over een voortreffelijk ingerichte neurologisch-psychiatrische kliniek. In 1915 werd Winkler in Utrecht benoemd en werkte daar tot zijn emeritaat in 1925. Daarna bleef hij onderzoek doen als gastmedewerker. Winkler ontving veel eerbewijzen uit binnen- en buitenland. Ook behoort hij tot de oprichters van het Nederlands Centraal Instituut voor Hersenonderzoek.

Winkler was een harde werker. Slapen beschouwde hij als een noodzakelijk kwaad. Zijn leerlingen verzuchtten later dat ze nog nooit zo moe waren geweest als toen ze bij Winkler werkten. Iedereen verkeerde in een wetenschappelijke roes.

Van bijgaande foto is de maker ons onbekend.

[B. Brouwer, Levensbericht van Cornelis Winkler, Jaarboek KNAW 1940 – 1941, p. 232 – 237]. [Catharina van de Graft, Herinneringen van Cornelis Winkler, 1855 – 1941, Maandblad van 'Oud-Utrecht', jaargang 26 (1953), no. 6, p. 54 – 59]

Daniël Albert Wytttenbach (1746 – 1820)

7 augustus 1746 Geboren te Bern, Zwitserland

30 maart 1820 Overleden te Oegstgeest

1786 lid

Daniël Albert Wytttenbach werd geboren in Bern. In 1756 verhuisde hij naar Marburg omdat zijn vader daar de prestigieuze leerstoel in de theologie kreeg aangeboden aan de Philipps-Universität, de eerste protestantse universiteit ter wereld, gesticht in 1527. Daniël ging in Marburg theologie studeren, maar zijn liefde lag bij de oude talen. Die liefde was mede gewekt door het lezen van werken van Leidse hoogleraar Ruhnken. Hij besloot zijn studie in Göttingen te vervolgen. Daar schreef hij een commentaar op het werk van Ruhnken, dat in de wetenschappelijke wereld goed werd ontvangen. In 1770 besloot hij daarom in Leiden te gaan studeren onder Ruhnken en Valckenaer. Al in 1771 kreeg hij een professoraat aangeboden aan het Remonstrants Seminarie te Amsterdam. Toen in 1777 de bekende Amsterdamse hoogleraar Petrus Burmannus Secundus met emeritaat ging, dacht Wytttenbach een goede kans te maken hem op te volgen. Hij werd echter gepasseerd voor Herman Tollius. Maar Tollius vertrok vroegtijdig en Wytttenbach werd alsnog benoemd. In 1798 overleed David Ruhnken en Wytttenbach werd gepolst om hem in Leiden op te volgen. Daar gaf hij gaarne gehoor aan, temeer omdat hij ook nog bibliothecaris werd van de Leidse Universiteitsbibliotheek. De buskruitramp vernielde in 1807 zijn huis aan het Steenschuur in Leiden. Hij vestigde zich daarna permanent in Oegstgeest. Hier had hij in 1806 een buitenhuis gekocht, de hofstede D'Hooghe Boom. Wytttenbach leidde een teruggetrokken leven. De enigen die wel eens bij hem bezoek kwamen waren zijn studenten. Hij ontving veel eerbewijzen, die hij echter zoveel mogelijk stil hield. Zijn belangrijkste werken waren de *Bibliotheca Critica*, een uitgave van de *Moralia* van Plutarchus en een uitgave van Plato's *Phaeda*. In een plantsoentje aan de Wytttenbachweg/Lijfweg te Oegstgeest staat te zijner herinnering een gebroken zuil achter een groot inrijhek met daarop de naam D'Hooghe Boom. De hofstede, waar hij woonde, is afgebroken.

Zijn portret is een litho van Jean Augustin Daiwaille, ontworpen door Louis Moritz en uitgegeven door D. Ripken.

[Wikipedia], [Van der Aa 20, p. 499 – 506]

Adolph Ypey (1749 – 1820)

14 juni 1749 Geboren te Franeker
27 februari 1820 Overleden te Leiden
1775 lid

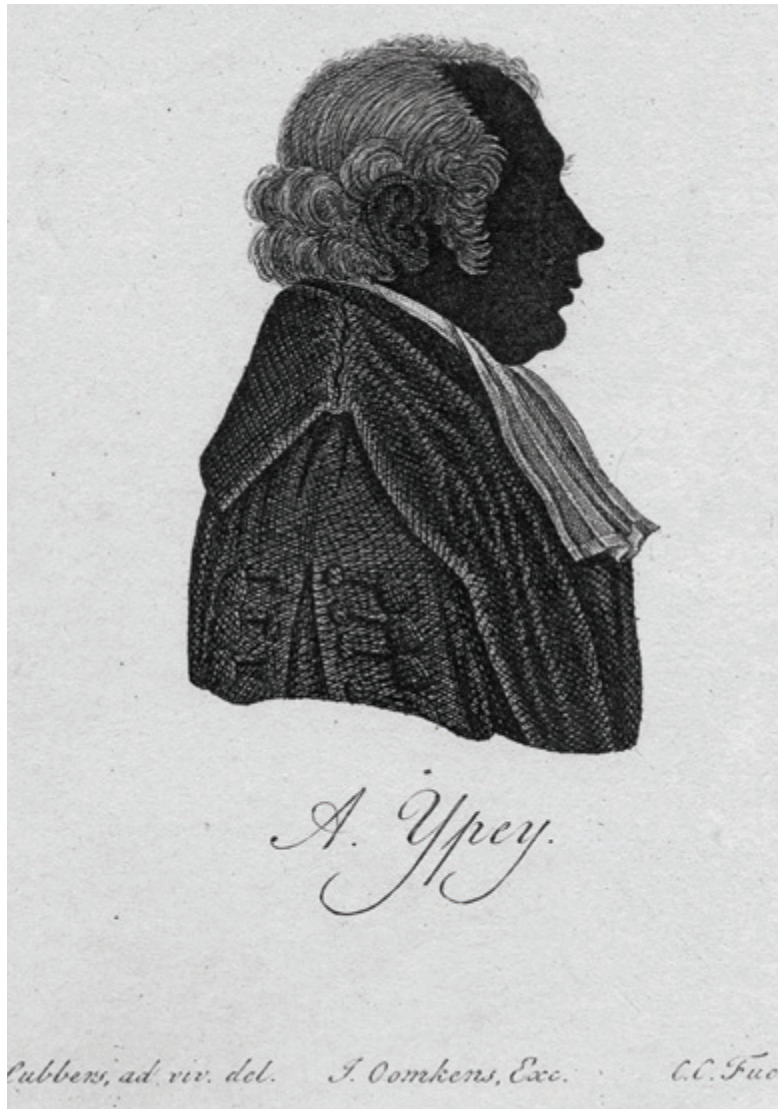
Adolph Ypey studeerde te Franeker waar zijn vader hoogleraar was in de wis-
kunde en de vestingbouwkunde. Hij promoveerde daar in 1767 bij Van Swin-
den in de natuurwetenschappen en in 1769 in de medicijnen. Vrij snel daarna
werd hij benoemd tot lector in de botanie te Franeker, in 1776 gevolgd door
een professoraat in de forensische geneeskunde. In 1779 verwisselde hij het
lectoraat in de botanie voor een lectoraat in de anatomie. Of hij veel te doen
had in Franeker is twijfelachtig, er waren maar drie studenten geneeskunde.
Vanwege zijn Oranjegezinde opvattingen werd hij in 1795, toen de Fransen
ons land binnenvielen, uit zijn ambt gezet. Hij vertrok naar Amsterdam en
vestigde zich daar als arts. In 1805 werd hij te Franeker in zijn ambt hersteld.
De universiteit van Franeker diende hij jarenlang als rector magnificus. In
1812, toen Napoleon de Universiteit van Franeker ophief, werd hij benoemd
tot hoogleraar geneeskunde te Leiden, als opvolger van N. Paradijs. Hij do-
ceerde pathologie en therapie. Adolph Ypey was een druk baasje. Hij schreef
over talrijke onderwerpen. In de Verhandelingen van onze Maatschappij
publiceerde hij onder andere over zeedijken, het begin van het leven en de
inenting tegen koepokken. In zijn vrije tijd maakte hij Latijnse gedichten
voor speciale gelegenheden.

Bijgaand portret is naar een tekening van Gerrit Adriaan Joséphe en een
gravure van Lodewijk Portman, gedrukt door W. van Vliet.

[Van der Aa 21, p. 9 – 11], [NNBW V, K. 1157 – 1159], [Leiden Medical Professors
1575 – 1940, Museum Boerhaave/LUMC, Communication 321, Leiden 2007]

Annaeus Ypey (1760–1837)

27 september 1760 Geboren te Leeuwarden
5 april 1837 Overleden te Groningen
1813 lid

Annaeus Ypey studeerde theologie te Franeker, werd predikant en stond in veel plaatsen in Friesland en Zeeland. Toen hij te Sas van Gent beroepen werd vond hij er noch een pastorie, noch een kerk, ze waren door de Fransen verwoest. Hij trok zich terug te Middelburg en werkte daar aan zijn 'Geschiedenis van de christelijke kerk in de 18e eeuw', dat in delen verschenen is. Met die publicatie viel hij op en in 1799 werd hem gevraagd om Muntinghe te Harderwijk op te volgen. De staatsregeling van de Bataafse Republiek stond evenwel een aanstelling als hoogleraar theologie niet toe, vanwege de scheiding tussen Kerk en Staat. Hij werd aangesteld als hoogleraar kerkgeschiedenis en benoemd in de filosofische faculteit. In 1802 was de kou al weer uit de lucht en werd Ypey benoemd tot hoogleraar theologie, na honoris causa te Harderwijk te zijn gepromoveerd. In Harderwijk voltooide hij zijn bovengenoemde 'Geschiedenis', waarvan het twaalfde en laatste deel in 1811 van de pers kwam. Naast theologie hield Ypey zich ook bezig met taalkunde. In 1811 werd, zoals bekend, de Universiteit van Harderwijk opgeheven. Ypey werd benoemd tot hoogleraar theologie te Groningen. Daar doceerde hij ook vooral kerkgeschiedenis. Hij publiceerde, samen met L.J. Dermout, de 'Geschiedenis van de Nederlands Hervormde Kerk' in vier delen. Die publicatie wordt algemeen als zijn belangrijkste werk beschouwd. Ypey was een verlicht theoloog, Erasmus was zijn grote voorbeeld en niet Calvijn of Zwingli.

Ypey leefde een teruggetrokken bestaan, was ongehuwd, een kamergeleerde. Zijn zuster Anna woonde bij hem in en was tevens zijn huishoudster en levensgezellin. Preken viel hem zwaar, hij was zeker geen kanselredenaar. In Harderwijk was Clarisse een van zijn collegae. Die verhuisde in 1811 naar Leiden.

Bijgaand portret is een litho van C.C. Fuchs, getekend door Wessel Lubbers en gedrukt bij Jan Oomkens te Groningen.

[NNBW V, K. 1159 – 1161]

Teunis Zaayer (1837 – 1902)

15 november 1837 Geboren te Dirksland

23 december 1902 Overleden te Leiden

1873 lid

De Zeeuw Teunis Zaayer studeerde geneeskunde te Leiden. Voor het toelatingsexamen tot de universiteit had hij lessen wiskunde gekregen van de Leidse hoogleraar Jacob de Gelder.

In 1862 promoveerde Zaayer tot doctor in de geneeskunde en later dat jaar ook nog tot doctor in de obstetrie en chirurgie, beide op stellingen. Daarna vertrok hij naar Berlijn om zich verder te bekwamen in de geneeskunde. Zijn verblijf aldaar moest hij afbreken omdat hij, op aanbeveling van zijn leermeester, de hoogleraar Halbertsma, in Leiden tot tweede prosector bij het Academisch Cabinet werd benoemd. Enige tijd later maakte hij weer een buitenlandse reis om meer kennis op te doen van de anatomie, waarbij hij veel Duitse steden aandeed.

Na de dood van Halbertsma werd Zaayer tot buitengewoon hoogleraar in de anatomie benoemd, nadat hij Halbertsma al enige maanden vanwege diens ziekte had vervangen. Intussen kreeg Zaayer aanbiedingen uit Groningen en Utrecht, maar sloeg die af. Niet lang daarna werd hij benoemd tot gewoon hoogleraar in de anatomie te Leiden. Vele jaren onderwees hij ook de praktische forensische geneeskunde. Vanwege die expertise werd Zaayer betrokken bij een onderzoek van een aantal lijken van personen die door de Leidse gifmengster Goeie Mie (Maria Catharina Swanenburg) met arsenicum waren vergiftigd. De mythe ging dat zulke lijken niet verteerden maar door het arsenicum werden gemummificeerd. In een uitvoerig rapport, dat door de KNAW is uitgegeven en ook nog in het Duits is vertaald, weerlegde Zaayer deze mythe.

Zaayer bekleedde veel nevenfuncties in Leiden. Tot zijn dood was hij gemeenteraadslid. Ook was hij lid van het bestuur van de psychiatrische instelling Endegeest en curator van het Stedelijk Gymnasium. In 1881 was hij Rector Magnificus.

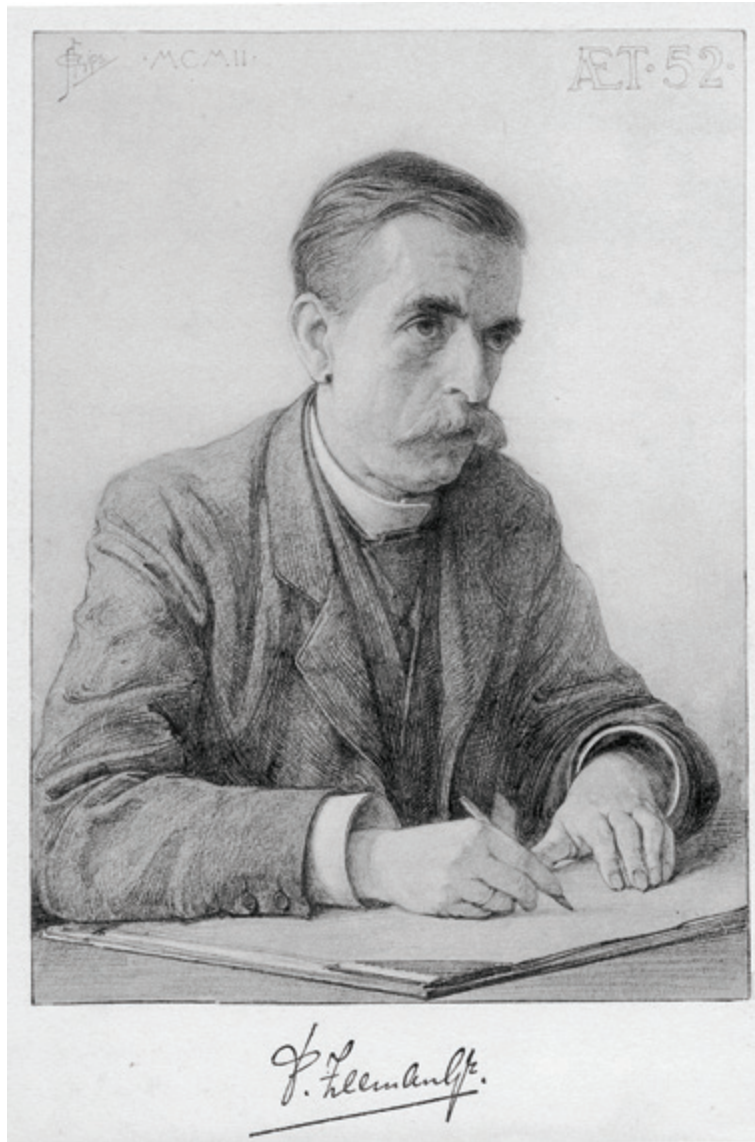
De maker van bijgaand portret is ons onbekend. Wel weten we dat het erg lijkt op een schilderij van Zaayer, dat gemaakt is door Menso Kamerlingh Onnes.

[NNBW IV, K. 1499 – 1500], [Wikipedia], [Leiden Medical Professors 1575 – 1940, Museum Boerhaave/LUMC, Communication 321, Leiden 2007]

Pieter Zeeman Gzn (1850 – 1915)

21 juni 1850 Geboren te Hoorn
18 mei 1915 Overleden te Leiden
1909 lid

Pieter Zeeman Gzn. werd op 21 juni 1850 geboren te Hoorn. Zijn naam wordt in de literatuur soms verwisseld met die van zijn oom Pieter Zeeman (1865 – 1943), hoogleraar in de natuurkunde te Amsterdam en Nobelprijswinnaar, die geboren is in Zonnemaire op Schouwen-Duiveland. Hij bezocht de HBS te Hoorn en studeerde aan de Polytechnische School in Delft, en later aan de Universiteit Leiden. Daar promoveerde hij op 18 februari 1878. Na zijn promotie werd hij leraar in het middelbaar onderwijs, achtereenvolgens te Goes, Rotterdam en Den Haag. Weldra echter werd hij hoogleraar aan de Polytechnische School waar hij aanstaande ingenieurs wiskunde en later ook theoretische mechanica onderwees. Hij stond bekend als een helder docent.

In 1902 werd Zeeman hoogleraar te Leiden in de meetkunde en de theoretische mechanica, als opvolger van Pieter van Geer. Zijn oratie van 8 oktober 1902 had als titel *Zuivere en toegepaste wiskunde*. Hierin drong hij aan op het handhaven van een nauwe band tussen beide. Nu de zuivere wiskunde een steeds meer zelfstandige discipline werd, pleitte hij voor meer waardering voor de toegepaste wiskunde en vooral ook voor het niet verwaarlozen van het onderwijs hierin.

Op lokaal niveau had hij veel maatschappelijke functies. Zo was hij lid en voorzitter van de Commissie van Toezicht op het Middelbaar Onderwijs te Leiden, door de gemeenteraad benoemd, en voorzitter van het (Koninklijk) genootschap *Mathesis Scientiarum Genitrix*. In 1914 werd hij ernstig ziek. Hij bleef werken en in april 1915 trad hij zelfs nog als promotor op. Op 8 mei 1915 is hij overleden. Hij was een braaf en nobel mens, wiens vriendschap op hoge prijs werd gesteld. 'Veel sprak hij niet en meestal eerst nadat de andere leden van hun meening hadden blijk gegeven, waarna dan het op duidelijke wijze uiteengezette oordeel van Prof. Zeeman dikwijls den doorslag gaf'. In 1909 werd hij benoemd tot lid van de *Hollandsche Maatschappij der Wetenschappen*, waarschijnlijk op voorstel van J.C. Kluijver.

De maker van bijgaand portret is ons onbekend. Het is een van de schaarse portretten van Pieter Zeeman Gzn.

[H.A. Sypkens, Prof. Dr. P. Zeeman Gzn. †. Leidsch Jaarboekje 1916], [J.C. Kluijver, Pieter Zeeman Gzn. (21 juni 1850 – 8 mei 1915). Almanak Leidsch Studenten Corps 1916]

De collectie

De portretten van de volgende personen zijn nu te zien in het Hodshon Huis. Van de personen wier naam is voorzien van een * is tevens een biografische schets beschikbaar.

C.C.H. van der Aa *,
1718 – 1793, lid 1752

Luthers predikant te Haarlem, eerste secretaris van de Hollandsche Maatschappij der Wetenschappen.

J. Adams *,
1735 – 1826, buitenlands lid 1805

Tweede president van de Verenigde Staten.

H. Aeneae,
1743 – 1810, lid 1781

Lector in de fysica aan Felix Meritis, vergezelde Van Swinden naar Parijs om in internationaal verband te spreken over de invoering van het metrieke stelsel.

J.N.S. Allamand *,
1713 – 1787, lid 1753

Hoogleraar wiskunde te Leiden.

R.H. Arntzenius *,
1777 – 1823, lid 1808

Fiscaal jurist te Haarlem, actief lid van de vereniging Democriet.

G. Bakker *,
1771 – 1828, lid 1806

Stadslector te Haarlem, lector vergelijkende anatomie vanwege Teylers Stichting, later hoogleraar in dat vak te Groningen.

E.H. von Baumhauer *,
1820 – 1885, lid 1853

Hoogleraar scheikunde te Amsterdam, vierde secretaris van de Hollandsche Maatschappij der Wetenschappen.

J.M. van Bemmelen,
1830 – 1911, lid 1872

Bekend Leids hoogleraar scheikunde.

J.A. Bennet *,
1758 – 1828, lid 1798

Eerste Leidse hoogleraar in de

landhuishoudkunde (land-, tuin-, en bosbouw). Kampioen prijsvragen oplossen.

W. Bentinck *,
1704 – 1774, directeur 1753

Bewerkte herstel stadhouderschap na het stadhouderloze tijdperk door aanstelling van Willem IV als erfstadhouder. Had een groot aandeel in de benoeming van Willem V tot protector van de Hollandsche Maatschappij. Curator van de Leidse Universiteit.

D. Bierens de Haan *,
1822 – 1895, lid 1860

Hoogleraar wiskunde te Leiden. Eerste voorzitter van de commissie die de uitgave van de verzamelde werken van Christiaan Huygens verzorgde.

J. Blanken Jzn *,
1755 – 1838, lid 1808

Inspecteur-generaal van Rijkswaterstaat, had leiding bij aanleg van het Noord-hollandsch Kanaal. Een der Lekbruggen bij Vianen draagt zijn naam.

P. Bleeker,
1819 – 1878, buitenlands lid 1853

Officier van gezondheid van het Nederlands-Indisch leger. Beroemd ichtyoloog.

P. van Bleiswijk,
1724 – 1790, directeur 1773

Raadspensionaris van Holland, curator van de Leidse Universiteit.

A.H. van der Boon Mesch,
1804 – 1874, lid 1832

Hoogleraar toegepaste scheikunde te Leiden, bouwde nieuw chemisch laboratorium.

J. de Bosch *,
1740 – 1811, lid 1776

Een der wegbereiders van de KNAW. Curator van de Leidse Universiteit.

J. Bosscha *,
1831 – 1911, lid 1863

Hoogleraar natuurkunde aan de Polytechnische School te Delft, later directeur van deze School. Vijfde secretaris van de Hollandische Maatschappij der Wetenschappen van 1885 tot 1909. Portret en jeugdportret.

S.J. Brugmans *,
1763 – 1819, lid 1788
Duizendpoot. Hoogleraar botanie en geneeskunde te Leiden. Lijfarts van Lodewijk Napoleon. Stond aan de wieg van de militaire geneeskunde.

P. Burman Jr *,
1713 – 1778, lid 1752
Hoogleraar welsprekendheid en geschiedenis aan het Athenaeum Illustre te Amsterdam. Een geweldige redenaar. Uit respect voor zijn oom, die dezelfde namen droeg, noemde hij zich Petrus Burmannus Secundus.

A.G. Camper,
1759 – 1820, lid 1801
Fries Tweede Kamerlid, derde zoon van Petrus Camper, die volgt.

P. Camper *,
1722 – 1789, lid 1760
Hoogleraar geneeskunde te Groningen, later in de politiek, lid van de Raad van State. Won zoveel prijsvragen dat men hem verzocht niet meer mee te dingen.

G.A.G.P. baron van de Capellen,
1778 – 1848, directeur 1814
Gouverneur-generaal van Nederlands-Indië.

C. Chais *,
1701 – 1785, lid 1753
Waaals predikant te Den Haag. Heeft de godsdienstige vooroordelen tegen inenting bij kinderziekten bestreden.

G.S. Chaufepié,
1773 – 1839, lid 1811
Predikant van de Waalse gemeente te Delft en later te Den Haag, eredoctor in de letteren van de Groningse Universiteit.

J. Clarisse,
1770 – 1846, lid 1806
Hoogleraar theologie te Harderwijk, na

sluiting van deze instelling door Napoleon hoogleraar te Leiden.

F.W. Conrad,
1800 – 1870, lid 1843
Hoofdinspecteur Rijkswaterstaat, een der oprichters van KIVI, het Koninklijk Instituut voor Ingenieurs.

P.J.H. Cuijpers *,
1827 – 1921, lid 1903
Architect van het Rijksmuseum en het Centraal Station te Amsterdam.

W.K. baron van Dedem,
1839 – 1895, directeur 1883
Burgemeester van Hoorn, Minister van Koloniën. Deed veel voor de infrastructuur van Indonesië (o.a. aanleg spoorwegen).

F.C. Donders,
1818 – 1889, lid 1855
Beroemd Utrechts hoogleraar oogheelkunde.

A.F.J.A. van der Duijn van Maasdam,
1771 – 1848, directeur 1814
Lid van het Driemanschap van het Voorlopig Bewind in 1813.

C.P. van Eeghen,
1880 – 1968, directeur 1928
Bekend kunstverzamelaar (vooral prenten) te Amsterdam.

J. Enschedé *,
1785 – 1866, lid 1816
Drijvende kracht achter de Opregte Haarlemsche Courant, nu opgenomen in het Haarlems Dagblad.

C.T. Elout,
1767 – 1841, directeur 1806
Staatsman, minister onder koning Willem I, maakte in 1814 en 1815 deel uit van de Grondwetscommissie. Vooral echter bekend als Commissaris-Generaal in Nederlands-Indië.

P.J. van Ewijck,
1786 – 1858, directeur 1826 (en 1840)
Hoge ambtenaar op het ministerie van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen onder Koning Willem I. Curator Universiteit Utrecht en Universiteit Leiden. Commissaris des Konings van Noord-Holland.

R. Feith *

1753 – 1824, lid 1808

Korte tijd burgemeester van Zwolle, aldaar begraven. Was ook dichter, en schrijver van geestelijke liederen. *Uren, maanden, dagen, jaren, vliegen als een schaduw heen* is van hem. Won veel prijsvragen.

C. Fock,

1828 – 1910, directeur 1861

Burgemeester van Haarlem en Amsterdam, minister van Binnenlandse Zaken onder Thorbecke. Extreem liberaal. Later nog Commissaris des Konings van Zuid-Holland.

A.P.N. Franchimont,

1844 – 1919, lid 1878

Pionier van de organische scheikunde in Nederland. Hoogleraar te Leiden, opvolger van Van der Boon Mesch.

N.C. de Frémery,

1770 – 1844, lid 1795

Hoogleraar scheikunde, farmacie, natuurlijke historie en forensische geneeskunde te Utrecht. Arts van het koningshuis.

P.J.J. de Frémery,

1797 – 1855, lid 1831

Hoogleraar scheikunde aan 's Rijks Veeartsenijschool te Utrecht.

M. van Geuns *

1735 – 1817, lid 1770

Groot Utrechts hoogleraar geneeskunde, oprichter van het (nog steeds bestaande) Utrechtsch Geneeskundig Gezelschap Mathias van Geuns.

S.J. van Geuns *

1767 – 1795, lid 1790

Een der jongste leden van de Hollandsche Maatschappij, zoon van de voorgaande. Hoogleraar in de geneeskunde, botanie, fysiologie en scheikunde te Utrecht. Is maar 27 jaar geworden.

J. de Gorter *

1689 – 1762, buitenlands lid 1760

Bekend hoogleraar geneeskunde aan de universiteit van Harderwijk. Op late leeftijd naar Rusland vertrokken om lijfarts van

Elizabeth, keizerin van Rusland, te worden.

Behoort tot de 'parels' van Harderwijk.

H.D. Guyot *

1753 – 1828, lid 1793

Predikant van de Waalse gemeente te Groningen. Richtte het eerste instituut voor dovenonderwijs op in Nederland.

G. ten Haaff,

1720 – 1791, lid 1760

Bekwaam chirurg te Rotterdam. Steensnyder te Delft.

Y. van Hamelsveld,

1753 – 1812, lid 1792

Predikant, later hoogleraar theologie te Utrecht. Ook politiek actief. Voorzitter van de Eerste Nationale Vergadering, bij de staatsgreep van 1798 gevangen gezet op Huis ten Bosch. Begraven te Durgerdam.

P. Harting *

1812 – 1885, lid 1852

Bioloog en nog veel meer, een der iconen van de Universiteit Utrecht in de negentiende eeuw.

G.A. Hasselaar *

1698 – 1766, directeur 1753

Burgemeester van Amsterdam, eigenaar van de hofstede Bosbeek bij Heemstede.

J. Heemskerk,

1818 – 1897, lid 1876

Minister van Binnenlandse Zaken in drie kabinetten. Gepromoveerd in zowel de letteren als de rechtsgeleerdheid.

P. van Hemert,

1756 – 1825, lid 1795

Hoogleraar aan het Remonstrants Seminarie te Amsterdam.

F. Hemsterhuis,

1721 – 1790, lid 1772

Filosoof, kunstenaar, kunstkenner en kunstverzamelaar. Had met zijn filosofie veel invloed in Duitsland, op o.a. Goethe en Schiller. Bevriend met Petrus Camper.

J. Heringa,

1765 – 1840, lid 1795

Hoogleraar theologie te Utrecht. Ontving veel eerbewijzen.

G. Hesselink,

1755 – 1811, lid 1792

Hoogleraar aan het Doopsgezind Seminarie te Amsterdam.

P.W. van Heusde,

1778 – 1839, lid 1808

Hoogleraar geschiedenis, oudheidkunde, welsprekendheid en Griekse taal te Utrecht. Groot geleerde.

J. van der Hoeven *

1802 – 1868, lid 1833

Hoogleraar Natuurlijke Historie te Leiden, opperdirecteur van het Museum van Natuurlijke Historie, de voorloper van Naturalis.

J.H. van 't Hoff *

1852 – 1911, lid 1890

Winnaar eerste Nobelprijs voor chemie in 1901, hoogleraar fysische chemie te Amsterdam en Berlijn.

C.K. Hoffmann,

1841 – 1903, lid 1876

Hoogleraar dierkunde, anatomie, fysiologie en embryologie te Leiden, ontwerper van veel prijsvragen.

G.K. van Hogendorp *

1762 – 1834, directeur 1805

Was samen met Van der Duijn van Maasdam en Van Limburg Stirum lid van het Voorlopig Bewind in 1813, na de val van Napoleon. Bewerkte dat Willem Frederik van Oranje Nassau terugkeerde uit Engeland als soeverein vorst.

E. Hollebeek *

1719 – 1796, lid 1763

Hoogleraar theologie te Groningen en Leiden. Bekend van de 'Hollebeekse methode', een eenvoudige maar duidelijke manier van preken, die de gewone man aanspreekt.

J.G. Holtzhey *

1729 – 1808, lid 1753

Medailleur en muntmeester. Ontwerper van de Prijsvraag medailles.

J. van den Honert *

1693 – 1758, lid 1752

Hoogleraar theologie te Utrecht en Leiden. Men noemde hem de paus van Nederland.

A. von Humboldt *

1769 – 1859, buitenlands lid 1820

Duits natuurvorser en ontdekkingsreiziger.

J. Ingenhousz *

1730 – 1799, buitenlands lid 1791

Nederlands bioloog en arts, die werkte in Engeland en Oostenrijk. Bekend van de inenting tegen pokken en onderzoek naar fotosynthese.

J. van Iperen,

1726 – 1780, lid 1765

Predikant, o.a. te Veere. Werkte mee aan een nieuwe psalmberijming. Leefde in gebrekkige financiële omstandigheden. Zeer geleerd man, geen hoogleraar.

T. Jefferson *

1743 – 1826, buitenlands lid 1805

Derde president van de Verenigde Staten.

J.C. de Jonge,

1793 – 1853, lid 1843

Rijksarchivaris, wethouder van Den Haag.

F. Kaiser *

1807 – 1872, lid 1837

Groot Nederlands astronoom, hoogleraar te Leiden.

N.G. van Kampen *

1776 – 1839, lid 1815

Hoogleraar Nederlandse letterkunde en vaderlandse geschiedenis te Amsterdam. Winnar van zeker acht gouden medailles bij o.a. Teylers eerste en tweede genootschap en de Hollandsche Maatschappij. Begraven te Haarlem.

P.L. van de Kastelee *

1748 – 1810, directeur 1783

Tweede voorzitter van de Eerste Nationale Vergadering (het parlement) in 1796, na onze directeur Pieter Paulus.

J.M. Kemper *

1776 – 1824, lid 1806

Hoogleraar rechtsgeleerdheid te Leiden, lid

Tweede Kamer. Wit marmeren gedenkteken in de Leidse Pieterskerk.

J. Kinker,
1764 – 1845, lid 1818

Letterkundige en filosoof. Naar hem is de Kinkerstraat in Amsterdam genoemd (in 1881).

J.H. van Kinsbergen *,
1735 – 1819, directeur 1800

Zeeofficier in hart en nieren, diende o.a. in Russische krijgsdienst. Kreeg talrijke hoge onderscheidingen, in Nederland en elders.

J. Konijnenburg,
1757 – 1831, lid 1815

Remonstrants predikant en hoogleraar aan het Remonstrants Seminarie te Amsterdam.

J. Koning *,
1770 – 1832, lid 1818

Boekhandelaar. Schreef een verhandeling over de boekdrukkunst en verdedigde daarin dat Laurens Janszoon Coster de uitvinder is. De verhandeling werd met goud bekroond door de Hollandsche Maatschappij.

C.R.T. Kraijenhoff *,
1758 – 1840, lid 1791

Generaal, maar vooral bekend als cartograaf. Maakte tijdens de Bataafse Republiek een nieuwe landkaart van Nederland, steunend op de driehoeksmeting van Snellius.

J. Kraus,
1861 – 1951, lid 1902

Eerste eredoctor van de TU Delft. Minister van Waterstaat. Hoogleraar, later rector magnificus en president-curator van de TU Delft.

A. Kuenen,
1828 – 1891, lid 1879

Leids hoogleraar theologie (Oude Testament). Portret en jeugdportret.

D.J. van Lennep *,
1774 – 1853, lid 1802

Hoogleraar Latijn en Grieks te Amsterdam. Hield de feestrede in 1852 tijdens de viering van het honderdjarig bestaan van de

Hollandsche Maatschappij, waarvan hij toen vijftig jaar lid was.

J. van Lennep *,
1802 – 1868, lid 1851

Schrijver van (historische) romans als 'Ferdinand Huijck'.

J.P. graaf van Limburg Stirum,
1873 – 1948, directeur 1928

Diplomaat en gouverneur-generaal van Nederlands-Indië.

A. Lipkens *,
1782 – 1847, lid 1830

Grondlegger van de Technische Universiteit Delft.

R. Lobatto *,
1797 – 1866, lid 1850

Hoogleraar wiskunde te Delft. Actief lid van het Wiskundig Genootschap 'Een onvermoeide arbeid komt alles te boven'.

J. Lublink de Jonge,
1736 – 1816, lid 1775

Lid Eerste Nationale Vergadering, lid van de commissie voor scheiding van Kerk en Staat.

J. Lulofs *,
1711 – 1768, lid 1752

Hoogleraar wiskunde te Leiden. Verantwoordelijk voor de naam Hollandsche Maatschappij der Wetenschappen. Had een dubbelrol: lid van de Hollandsche Maatschappij en secretaris van de Leidse Senaat. De Leidse Universiteit was niet erg gecharmeerd van een concurrent in Haarlem.

F.J. van Maanen,
1777 – 1861, lid 1814

Stadsdokter van 's-Gravenhage, lid van de Haagse gemeenteraad en later wethouder van 's-Gravenhage.

F.A. van der Marck *,
1719 – 1800, lid 1771

Hoogleraar rechtsgeleerdheid te Groningen. Kwam door zijn propaganda voor het natuurrecht in conflict met de Nederlands Hervormde Kerk en werd afgezet. In 1795 echter in zijn ambt hersteld.

P.H. Marron,
1754 – 1832, buitenlands lid 1810

Predikant te Parijs, vriend van H.D. Guyot.

J.F. Martinet *,
1729 – 1795, lid 1760

Vriend van secretaris Van der Aa. Predikant te Edam. Schrijver van *Katechismus der Natuur*.

C.J. Matthes *,
1811 – 1882, lid 1851

Hoogleraar wiskunde te Deventer, later te Amsterdam. Tweede algemeen secretaris van de KNAW.

F.A.W. Miquel *,
1811 – 1871, lid 1841

Tweede hoogleraar-directeur van het Rijksherbarium te Leiden.

J.A. (Uitenhage) de Mist,
1749 – 1823, directeur 1802

Patriot. Advocaat en stadssecretaris van Kampen. Lid van de Eerste Nationale Vergadering. Bekleedde diverse bestuursfuncties onder koning Lodewijk Napoleon en koning Willem I.

G. Moll,
1785 – 1838, lid 1817

Leerling van Van Swinden. Hoogleraar wis-, natuur- en sterrenkunde aan de Universiteit Utrecht.

C. Mulder *,
1796 – 1867, lid 1833

Hoogleraar scheikunde te Groningen. 'Leefde in een tijd van verval van de Groningse universiteit en werkte er zelf aan mee'.

G.J. Mulder *,
1802 – 1880, lid 1835

Bekend dominant Utrechts hoogleraar scheikunde, had veel leerlingen en promovendi.

P. van Musschenbroek *,
1692 – 1761, lid 1752

Beroemd fysicus, uitvinder van de Leidse Flesch.

G.J. Nahuys,
1738 – 1781, lid 1779

Predikant te Amsterdam. Hoogleraar theologie te Leiden. Heel vaak geportretteerd.

P. Nieuwland *,
1764 – 1794, lid 1789

Jong gestorven groot talent. Leerling van Van Swinden. Hoogleraar wiskunde te Leiden in 1793, een jaar voor zijn overlijden.

J.H. Onderdewijngaart Canzius,
1771 – 1838, lid 1803

Stichtte te Delft een fabriek waar wis-, natuur-, schei- en geneeskundige instrumenten werden vervaardigd. Sommige exemplaren zijn aanwezig in Museum Boerhaave te Leiden.

F. van der Oudermeulen,
1797 – 1864, directeur 1844

President van de Nederlandse Handelsmaatschappij 1844 – 1850.

J. Oosterdijk Schacht,
1704 – 1792, lid 1764

Hoogleraar wijsbegeerte te Franeker, daarna hoogleraar geneeskunde te Utrecht. Was tweemaal rector magnificus in Utrecht. Ging op 85-jarige leeftijd met emeritaat!

A.C. Oudemans,
1831 – 1895, lid 1868

Leerling van G.J. Mulder. Hoogleraar scheikunde aan de Polytechnische School te Delft. Volgde Bosscha op als directeur van de Polytechnische School toen deze secretaris van onze Maatschappij werd. Een van de drie broers Oudemans die tegelijk lid waren van onze Maatschappij.

J.A.C. Oudemans *,
1827 – 1906, lid 1873

Astronoom, hoogleraar te Utrecht.

F. van Oudendorp *,
1696 – 1761, lid 1752

Een der grootste latinisten van zijn tijd. Hoogleraar te Leiden.

A. Paets van Troostwijk,
1752 – 1837, lid 1782

Koopman. Oprichter van het genootschap Hollandse Scheikundigen in 1790. Publiceerde met Martinus van Marum over de chemische reactie van elektriciteit met gassen en metaaloxiden.

J.H. van der Palm *,

1763 – 1840, lid 1799

Dichter, theoloog en staatsman. Hoogleraar te Leiden. Van 1799 tot 1805 minister van onderwijs in de Bataafse Republiek en het Bataafs Gemenebest.

N. Paradijs,

1740 – 1812, lid 1782

Hoogleraar (praktische) geneeskunde te Leiden, later ook hoogleraar geschiedenis van de geneeskunde. Tevens verbonden aan het Collegium Practico-Medicum met een extra honorarium van f. 200.-.

P. Paulus *,

1754 – 1796, directeur 1780

Zeer getalenteerd rechtsgeleerde. Leidde de onderhandelingen met de Fransen in 1795 over de vorming van de Bataafse Republiek. Eerste voorzitter van de Eerste Nationale Vergadering.

C. Ploos van Amstel *,

1726 – 1798, lid 1768

Prentkunstenaar. Kreeg een certificaat van echtheid van de Hollandsche Maatschappij voor zijn nieuwe kleurendruktechniek.

L. Praalder *,

1711 – 1793, lid 1755

Lector aan de Fundatie van Renswoude te Utrecht. Oprichter van het Provinciaal Utrechtsch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen.

E.N. Rahusen,

1830 – 1913, directeur 1887

Vooraanstaand Amsterdams advocaat, die negentien jaar Eerste Kamerlid was. Had vele maatschappelijke functies.

G.C.J. van Reenen,

1818 – 1893, directeur 1850

Burgemeester van Amsterdam, lid en voorzitter van de Tweede Kamer, vertrouweling van koning Willem III.

R. van Rees,

1798 – 1875, lid 1835

(Niet zo bekend) hoogleraar wiskunde te Utrecht.

C.G.C. Reinwardt *,

1773 – 1854, lid 1805

Hoogleraar botanie te Leiden, directeur van de Leidse Hortus Botanicus.

J. Rendorp,

1728 – 1792, directeur 1777

Burgemeester van Amsterdam tussen 1781 en 1792. Hij bezat kasteel Marquette in Heemskerk en gebruikte het als buiten.

P. Rendorp,

1703 – 1760, directeur 1755

Vader van de voorgaande. Ook burgemeester van Amsterdam en heer van Marquette.

C.W. de Rhoer,

1751 – 1821, lid 1779

Lid Eerste Nationale Vergadering. Hoogleraar te Harderwijk in de geschiedenis, het Grieks, de welsprekendheid en het natuur-, volken- en staatsrecht. Later hoogleraar te Utrecht.

P. de Riemer *,

1769 – 1831, lid 1817

Stadsheermeester van 's-Gravenhage en aldaar tot hoogleraar benoemd in de anatomie, chirurgie en verloskunde. Bezat een grote collectie anatomische preparaten, die nu samen met de collecties van Petrus Camper en A.G. Camper zijn ondergebracht in het Universiteitsmuseum van de Rijksuniversiteit Groningen.

W.N. du Rieu *,

1829 – 1896, lid 1887

Bibliothecaris van de Leidse Universiteitsbibliotheek. Bekend ook vanwege zijn boek over studentenaantallen van de Leidse Universiteit.

P.L. Rijke *,

1812 – 1899, lid 1851

Hoogleraar natuurkunde te Leiden. Promotor van de Nobelprijswinnaars H.A. Lorentz en D.J. van der Waals.

J.J. Rochussen *,

1797 – 1871, directeur 1841

Minister, zowel onder koning Willem II als Willem III. Ook gouverneur-generaal

van Nederlands-Indië. Deed poging om de slavernij af te schaffen in onze overzeese rijkdelen.

A. Röell *,

1864 – 1940, directeur 1915

Commissaris der Koningin in Noord-Holland. Voorzitter van de Hollandsche Maatschappij der Wetenschappen 1915 – 1940.

W.F. Röell *,

1767 – 1835, directeur 1814

Staatsman, minister onder koning Lodewijk Napoleon en koning Willem I. Trouw en bescheiden man.

N. de Roever,

1850 – 1893, lid 1891

Stadsarchivaris van Amsterdam.

C.H. à Roy,

1750 – 1833, lid 1812

Arts te Amsterdam. Bezat de grootste privé-collectie in Europa van boeken op het gebied van de geneeskunde. Enkele daarvan zijn aanwezig in Museum Boerhaave te Leiden.

D. Ruhnkenius *,
(ook **D. Ruhnken**),

1723 – 1798, lid 1758

Hoogleraar geschiedenis en welsprekendheid te Leiden. Later ook bibliothecaris van de Universiteitsbibliotheek.

E. Sandifort,

1742 – 1814, lid 1771

Hoogleraar anatomie en chirurgie te Leiden. Een der leermeesters van de erfprins van Oranje, de latere koning Willem I.

J. Scharp,

1756 – 1828, lid 1816

Predikant te Rotterdam. Orangist. Leerling van E. Hollebeek.

R.J. Schimmelpenninck *,

1761 – 1825, directeur 1804

Raadspensionaris (president) van het Bataafse Gemenebest 1805 – 1806.

H. Schlegel,

1804 – 1884, lid 1839

Tweede directeur van het Rijksmuseum van Natuurlijke Historie te Leiden.

J.W.H. Schorer,

1834 – 1903, directeur 1880

Commissaris des Konings in de provincie Noord-Holland. Later vicepresident van de Raad van State. Voorzitter van de Hollandsche Maatschappij der Wetenschappen 1886 – 1897.

J.F.L. Schröder,

1774 – 1845, lid 1810

Luthers theoloog en wijsgeer. Hoogleraar te Utrecht. Won gouden medaille bij de Hollandsche Maatschappij, wat de aanzet gaf tot zijn carrière. Afkomstig uit Duitsland.

J.L.C. Schroeder van der Kolk *,

1797 – 1862, lid 1830

Grondlegger van de moderne psychiatrie in Nederland. Hoogleraar geneeskunde te Utrecht.

A.J. Severijn,

1774 – 1825, directeur 1805

Invloedrijk Amsterdams koopman, die meebesliste over de grondwet van 1814.

P.F. von Siebold *,

1796 – 1866, lid 1834

Bekend voor zijn onderzoek van de Japanse flora en fauna. Bracht kennis van de Japanse cultuur dichterbij. Het Japanmuseum Sieboldhuis in Leiden geeft een overzicht van de door hem verzamelde collectie Japanse objecten.

G. Simons *,

1802 – 1868, lid 1850

Tweede directeur van de Polytechnische School te Delft, na Lipkens. Minister van Binnenlandse Zaken, fel bestrijder der liberalen, in het bijzonder van Thorbecke.

J. Six van Hillegom,

1857 – 1926, lid 1922

Archeoloog en kunsthistoricus. Hoogleraar kunstgeschiedenis aan de Universiteit van Amsterdam, als opvolger van Allard Pierson.

N. Smalenburg,

1761 – 1836, lid 1810

Rechtsgeleerde. Hoogleraar te Franeker en Leiden, als opvolger van zijn leermeester Voorda die was geschorst.

J.W. Stadius Muller,

1767 – 1836, lid 1808

Luthers predikant achtereenvolgens te Gouda, Alkmaar, Haarlem en Amsterdam.

P. Steyn,

1706 – 1772, directeur 1759

Zijn vader en ook hijzelf waren burgemeester van Haarlem. Raadspensionaris van Holland. Stelde orde op zaken in de financiële chaos van Holland en van het koningshuis. Curator van de Leidse Universiteit.

A. van Stipriaan Luiscius,

1753 – 1829, lid 1794

Arts en lector chemie te Delft. Won veel prijsvragen over hoe men water geschikt kan maken voor drinkwater. Kreeg aanbiedingen om hoogleraar te worden maar bedankte. Hijzelf droeg de achternaam Van Stipriaan, zijn vrouw die van Luiscius.

H. van Stralen,

1751 – 1822, directeur 1805

'Minister van Binnenlandse Zaken' in de regering van R.J. Schimmelpenninck. Oranjegezind.

S. Stratingh Ez.,

1785 – 1841, lid 1823

Hoogleraar scheikunde te Groningen. Uitvinder van een stoomwagen en de elektrische motorboot.

C.W. Stronck,

1775 – 1853, lid 1816

Theoloog. Predikant, onder andere te Dordrecht.

M. Stuart,

1765 – 1826, lid 1808

Remonstrants predikant te Amsterdam. Groot kanselredenaar. Ook geschiedkundige. Door koning Willem I benoemd tot geschiedschrijver des vaderlands.

B.F. Suerman,

1783 – 1862, lid 1839

Hoogleraar geneeskunde te Harderwijk. Na de opheffing van deze universiteit hoogleraar te Utrecht.

W.F.R. Suringar *,

1832 – 1898, lid 1862

Botanicus. Directeur van de Hortus Botanicus en het Rijksherbarium te Leiden.

G. van Swieten *,

1700 – 1772, buitenlands lid 1761

Trouwe leerling van Boerhaave, zijn 'secretaris'. Arts en apotheker, lijfarts van Maria Theresia van Oostenrijk.

J.H. van Swinden *,

1746 – 1823, lid 1769

Beroemd hoogleraar wis- en natuurkunde te Amsterdam, eerste voorzitter van de KNAW (Koninklijk Instituut). Bekend vanwege de invoering van het metrieke stelsel.

J. P.R. Tak van Poortvliet,

1839 – 1904, directeur 1878

Zeeuw. Verdienstelijk liberaal staatsman, gespecialiseerd in waterstaatszaken. Bereikte niet veel in de politiek vanwege zijn tactloos optreden.

J. Teissèdre l'Ange,

1771 – 1853, lid 1798

Waaals predikant te Haarlem, groot kanselredenaar. Redacteur van de Haarlemsche Courant. Het ontbrak hem niet aan eerbewijzen.

C.J. Temminck *,

1778 – 1858, directeur 1805

Oprichter en eerste directeur van het Rijksmuseum van Natuurlijke Historie te Leiden, het huidige Naturalis.

C.A. den Tex,

1795 – 1854, lid 1832

Hoogleraar rechtsgeleerdheid te Amsterdam, lid Tweede Kamer, lid Raad van State.

J.R. Thorbecke *,

1798 – 1872, lid 1839

Liberaal staatsman. Grondlegger van onze parlementaire democratie.

C.B. Tilanus,

1796 – 1883, lid 1855

Hoogleraar chirurgie te Amsterdam, leerling van B.F. Suerman.

H. Tollius *,

1742 – 1822, lid 1779

Opvolger van Petrus Burmannus Secundus te Amsterdam. Later hoogleraar Grieks en Latijn te Leiden. Leermeester van de drie kinderen van stadhouder Willem V.

G.F. Tydeman,

1858 – 1939, lid 1909

Bekwaam marineofficier met een grote wetenschappelijke aanleg.

M. Tydeman *,

1741 – 1825, lid 1777

Rechtsgeleerde, filosoof en letterkundige. Hoogleraar te Utrecht en te Leiden. Tevens bibliothecaris te Leiden.

J.A. Uilkens *,

1772 – 1825, lid 1805

Predikant. Leerde boeren in Groningen nieuwe zaaimethoden voor hun landbouw. Bracht hen tevens enige beschaving bij. Later eerste hoogleraar landhuishoudkunde te Groningen. Fysico-theoloog.

P.J. Uylenbroek,

1797 – 1844, lid 1832

Hoogleraar wis- en natuurkunde te Leiden. Verzorgde de uitgave van de brieven van C. Huygens. Opgevolgd door P.L. Rijke in de natuurkunde en F. Kaiser in de sterrenkunde.

J. Valckenaer,

1759 – 1821, lid 1809

Nederlands jurist, patriot en diplomaat. Was korte tijd hoogleraar te Leiden.

H. Venema *,

1697 – 1787, lid 1758

Hoogleraar theologie te Franeker. Verlicht theoloog. Had warme banden met de stadhouders Willem IV en Willem V, die hem regelmatig aan de dis uitnodigden.

G.J. Verdam *,

1802 – 1866, lid 1839

Hoogleraar wiskunde te Leiden.

W. van der Vlugt,

1853 – 1928, lid 1918

Leids hoogleraar rechtsgeleerdheid. Lid

Tweede Kamer, fel bestrijder van de leer van de antithese van Abraham Kuyper.

J.M. van Vollenhoven *,

1812 – 1881, directeur 1855

Burgemeester van Amsterdam. Geen krachtig bestuurder. Was gehuwd met een Van Lennep.

C.W. Vonck,

1724 – 1768, directeur 1758

Burgemeester van Nijmegen.

G.E. Voorhelm Schneevoogt *,

1814 – 1871, lid 1862

Medicus te Amsterdam in het Onze Lieve Vrouwe Gasthuis, met vele hoge onderscheidingen.

J. van Voorst,

1757 – 1833, lid 1820

Theoloog. Hoogleraar te Franeker en later te Leiden. Tevens bibliothecaris van de Leidse Universiteitsbibliotheek.

W. de Vos *,

1739 – 1823, lid 1792

Doopsgezind predikant te Amsterdam. Winnaar van vele prijsvragen, ook van die welke in het jaar 2010 opnieuw door de KHMW is uitgeschreven samen met NRC.

J. Vosmaer,

1743 – 1824, lid 1814

Arts te Haarlem. Hoogleraar farmacie te Harderwijk, later aan de Veeartsenijschool te Utrecht.

H. de Vries *,

1848 – 1935, lid 1881

Befaamd hoogleraar plantenfysiologie te Amsterdam. Bekend vanwege zijn erfelijkheidsleer en mutatietheorie.

M. de Vries *,

1820 – 1892, lid 1864

Hoogleraar Nederlandse taal- en letterkunde te Leiden.

S.G. de Vries,

1861 – 1937, lid 1901

Zoon van Matthias de Vries. Bibliothecaris van de Leidse Universiteitsbibliotheek. Ook conservator van het Prentenkabinet.

G. Vrolik *,*1775 – 1859, lid 1802*

Oprichter van Museum Vrolik te Amsterdam. Vader van W. Vrolik, de eerste algemeen secretaris van de KNAW.

J.D. van der Waals Jr.*1873 – 1971, lid 1923*

Hoogleraar theoretische natuurkunde te Amsterdam, zoon van de Nobelprijswinnaar J.D. van der Waals.

A. Weiss *,*1713 – 1792, lid 1752*

Zwitsers jurist gespecialiseerd in staatsrecht. Trok veel buitenlandse studenten. Onderwijzer van de minderjarige Prins van Oranje, de latere stadhouder Willem V.

G.F. Westerman *,*1807 – 1890, lid 1868*

Een der oprichters en eerste officiële directeur van Artis.

H. van Wijn.*1740 – 1831, directeur 1803*

Letterkundige, oudheidkundige, geschiedkundige en dichter. Archivaris van de Bataafse Republiek.

D. van de Wijnpersse *,*1724 – 1808, lid 1769*

Hoogleraar wijsbegeerte, wiskunde en sterrenkunde te Leiden. Ging op 81-jarige leeftijd met emeritaat.

J. Willmet.*1750 – 1835, lid 1805*

Hoogleraar Oosterse talen te Harderwijk, later te Amsterdam.

C. Winkler *,*1855 – 1941, lid 1909*

Hoogleraar neurologie en psychiatrie te Amsterdam en Utrecht. Hij was de eerste hoogleraar in Nederland op dit gecombineerde vakgebied.

S. Wiselius.*1769 – 1845, lid 1818*

Vooraanstaand patriot. Ook dichter en geschiedkundige. Politiecommissaris van Amsterdam.

J. Witsen.*1705 – 1767, directeur 1755*

Kunstverzamelaar, schilder, tekenaar, etser. Burgemeester van Amsterdam. Telg uit een beroemd Amsterdams geslacht.

D. Wyttenbach *,*1746 – 1820, lid 1786*

Hoogleraar klassieke talen aan de Leidse Universiteit. Tevens bibliothecaris van de Leidse Universiteitsbibliotheek.

A. Ypey (1) *,*1749 – 1820, lid 1775*

Hoogleraar geneeskunde te Franeker. Na de opheffing van deze universiteit in 1812 hoogleraar te Leiden, als opvolger van N. Paradijs.

A. Ypey (2) *,*1760 – 1837, lid 1813*

Hoogleraar kerkgeschiedenis te Harderwijk. Na de opheffing van deze universiteit hoogleraar theologie te Groningen.

T. Zaayer *,*1837 – 1902, lid 1873*

Hoogleraar pathologie en anatomie te Leiden.

P. Zeeman Gzn *,*1850 – 1915, lid 1909*

Hoogleraar wiskunde en mechanica te Leiden. Voorzitter van het Koninklijk genootschap Mathesis Scientiarum Genetrix.

Naamregister

Namen van de personen van wie een portret te zien is in het Hodshon Huis. Indien van de persoon ook een biografische schets beschikbaar is, wordt het deel van de Biografische Schetsen vermeld waar die schets te vinden is en het paginanummer.

Aa, C.C.H. van der I, p. 4

Adams, J. I, p. 6

Aeneae, H.

Allamand, J.N.S. II, p. 4

Arntzenius, R.H. I, p. 8

Bakker, G. I, p. 10

Baumhauer, E.H. von I, p. 12

Bemmelen, J.M.

Bennet, J.A. I, p. 14

Bentinck, W. I, p. 16

Bierens de Haan, D. I, p. 18

Blanken Jzn, J. I, p. 20

Bleeker, P.

Bleiswijk, P. van

Boon Mesch, A.H. van der

Bosch, J. de II, p. 6

Bosscha, J. II, p. 8

Brugmans, S.J. II, p. 10

Burman Jr, P. II, p. 12

Camper, A.C.

Camper, P. II, p. 14

Capellen, C.A.C.P. baron van de

Chais, C. II, p. 16

Chaufepié, G.S.

Clarisse, J.

Conrad, F.W.

Cuijpers, F.J.H. II, p. 20

Dedem, W.K. baron van

Donders, F.C.

Duijn van Maasdam, A.F.J.A. van der

Eeghen, C.P. van

Enschede, J. I, p. 24

Elout, C.T.

Ewijck, P.J. van

Feith, R. III, p. 4

Fock, C.

Franchimont, A.P.N.

Frémery, N.C. de

Frémery, P.J.J. de

Geuns, M. van III, p. 6

Geuns, S.J. van III, p. 8

Gorter, J. de III, p. 10

Guyot, H.D. III, p. 12

Haaff, G. ten

Hamelsveld, Y. van

Harting, P. III, p. 14

Hasselaar, G.A. III, p. 16

Heemskerk, J.

Hemert, P. van

Hemsterhuis, F.

Heringa, J.

Hesselink, G.

Heusde, P.W. van

Hoeven, J. van der IV, p. 4

Hoff, J.H. van 't III, p. 18

Hoffmann, C.K.
Hogendorp, G.K. van III, p. 20
Hollebeek, E. IV, p. 6
Holtzhey, J.G. I, p. 26
Honert, J. van den II, p. 22
Humboldt, F.H.A. Freiherr von III, p. 22

Ingenhousz, J. IV, p. 8
Iperen, J. van

Jefferson, T. I, p. 28
Jonge, J.C. de

Kaiser, F. IV, p. 10
Kampen, N.G. van IV, p. 12
Kastele, P.L. van de IV, p. 14
Kemper, J.M. IV, p. 16
Kinker, J.
Kinsbergen, J.H. van IV, p. 28
Konijnenburg, J.
Koning, J. IV, p. 30
Kraijenhoff, C.R.T. III, p. 24
Kraus, J.
Kuenen, A.

Lennepe, D.J. van IV, p. 22
Lennepe, J. van IV, p. 24
Limburg Stirum, J.P. graaf van
Lipkens, A. V, p. 4
Lobatto, R. V, p. 6
Lublink de Jonge, J.
Lulofs, J. I, p. 30

Maanen, F.J. van
Marck, F.A. van der V, p. 8
Marron, P.H.
Martinet, J.F. V, p. 10
Matthes, C.J. V, p. 12
Miquel, F.A.W. V, p. 14
Mist, J.A. (Uitenhage) de

Moll, G.
Mulder, C. V, p. 16
Mulder, G.J. III, p. 26
Musschenbroek, P. van I, p. 32

Nahuys, G.J.
Nieuwland, P. V, p. 18

Onderdewijngaart Canzius, J.H.
Oudermeulen, F. van der
Oosterdijk Schacht, J.
Oudemans, A.C.
Oudemans, J.A.C. V, p. 20
Oudendorp, F. van II, p. 24

Paets van Troostwijk, A.
Palm, J.H. van der VI, p. 4
Paradijs, N.
Paulus, P. V, p. 22
Ploos van Amstel, C. VI, p. 6
Praelder, L. VI, p. 8

Rahusen, E.N.
Reenen, G.C.J. van
Rees, R. van
Reinwardt, C.G.C. VI, p. 10
Rensdorp, J.
Rensdorp,
Rhoer, C.W. de
Riemer, P. de VI, p. 12
Rieu, W.N. du VI, p. 14
Rijke, P.L. V, p. 24
Rochussen, J.J. VI, p. 16
Röell, A. VI, p. 18
Röell, W.F. VI, p. 20
Roever, N. de
Roy, C.H. à
Ruhnkenius, D. VI, p. 22
Sandifort, E.
Scharp, J.

Schimmelpenninck, R.J. VI, p. 22
Schlegel, H.
Schorer, J.W.H.
Schroeder, J.F.L.
Schroeder van der Kolk, J.L.C. VI, p. 24
Severijn, A.J.
Siebold, P.J. von VI, p. 26
Simons, G. VII, p. 2
Six van Hillegom, J.
Smallenburg, N.
Statius Muller, J.W.
Steyn, P.
Stipriaan Luisicus, A. van
Stralen, H. van
Stratingh Ez, S.
Stronck, C.W.
Stuart, M.
Suerman, B.F.
Suringar, W.F.R. VII, p. 4
Swieten, G. van VII, p. 6
Swinden, J.H. van IV, p. 26

Tak van Poortvliet, J.P.R.
Teissèdre l' Ange, J.
Temminck, C.J. VII, p. 8
Tex, C.A. den
Thorbecke, J.R. VII, p. 10
Tilanus, C.B.
Tollius, H. VII, p. 12
Tydeman, G.F.
Tydeman, M. VII, p. 14

Uilkens, J.A. VII, p. 16
Uylenbroek, P.J.

Valckenaer, J.
Venema, H. VIII, p. 2
Verdam, G.J. VII, p. 18
Vlugt, W. van der
Vollenhoven, J.M. van VIII, p. 4
Vonck, C.W.
Voorhelm Schneevoegt, G.E. VII, p. 20
Voorst, J. van
Vos, W. de VIII, p. 6
Vosmaer, J.
Vries, H. de VII, p. 22
Vries, M. de VIII, p. 8
Vries, S.G. de
Vrolijk, G. VII, p. 24

Waals Jr, J.D. van der
Weiss, A. II, p. 26
Westerman, G.F. VIII, p. 10
Wijn, H. van
Wijnpersse, D. van de VIII, p. 12
Willmet, J.
Winkler, C. VIII, p. 14
Wiselius, S.
Witsen, J.
Wytttenbach, D. VIII, p. 16

Ypey (1), A. VIII, p. 18
Ypey (2), A. VIII, p. 20

Zaayer, T. VIII, p. 22
Zeeman Gzn, P. VIII, p. 24

Lijst van afkortingen

[Van der Aa]

A.J. van der Aa, Biografisch Woordenboek der Nederlanden. Eenentwintig delen. Haarlem 1852 – 1878

[Bierens de Haan]

Dr. J.A. Bierens de Haan, De Hollandsche Maatschappij der Wetenschappen 1752 – 1952, Tjeenk Willink & Zoon N.V., Haarlem 1952

[Boeles]

Mr. W.B.S. Boeles, Frieslands Hoogeschool en het Rijks Athenaeum te Franeker. Twee delen. Leeuwarden 1878 – 1889

[Bronnen]

P.C. Molhuysen, Bronnen tot de geschiedenis van de Leidse Universiteit. Zeven delen. Martinus Nijhoff, 's-Gravenhage 1913 – 1924

[BWN]

Biografisch Woordenboek van Nederland. Zes delen. 's-Gravenhage 1979 – 2008

[NNBW]

Nieuw Nederlandsch Biografisch Woordenboek. Tien delen. Leiden 1911 – 1937

[Otterspeer II]

Willem Otterspeer, Groepsportret met Dame. De vesting van de macht. De Leidse Universiteit 1673 – 1775. Bert Bakker, Amsterdam 2002

[Otterspeer III]

Willem Otterspeer, Groepsportret met Dame, De werken van de wetenschap. De Leidse Universiteit 1776 – 1876. Bert Bakker, Amsterdam 2005

Bovenstaande bronnen zijn soms ook digitaal te raadplegen via www.biografischportaal.nl.

Colofon

Uitgave: Koninklijke Hollandsche Maatschappij der Wetenschappen
Auteur: Gerrit van Dijk
Scans: Hilde de Wolf Fotografie, Bennebroek
Vormgeving: Coen Mulder, Haarlem
Druk: Ten Brink, Meppel

